

METHODOLOGY FOR DEVELOPING MATHEMATICAL SKILLS OF SCHOOL STUDENTS IN CIRCLE CLASSES (IN THE 7TH CLASS EXAMPLE)

Esanova Nazira Nazarovna

Denov Tadbirkorlik Va Pedagogika Institute

Abstract:

In our country, great attention is paid to the creation of social, psychological, pedagogical and methodical conditions for the development of student's mathematical abilities. Because the mathematical preparation of young people is of particular importance in restoring the intellectual, creative and spiritual potential of our country, which implies not only the formation of mathematical knowledge, skills and abilities, but also the development of students' mathematical abilities.

Keywords: Textbook, ability, formula.

KIRISH

O'qituvchi tomonidan taqdim etilgan yoki alohida talabalar tomonidan taklif qilinadigan material har bir o'quvchiga tushunarli bo'lishi kerak, aks holda u qiziqish uyg'otmaydi, chunki ular uchun ma'no yo'q bo'ladi. Har bir yangi narsaga qiziqishni saqlab qolish uchun bolalarga ma'lum bo'lgan eski elementlarning ma'lum elementlari bo'lishi kerak. Yangi va eski o'rtasidagi aloqani o'rnatish sharti bilangina zukkolik va taxminlar namoyon bo'lishi mumkin. Sinf dan tashqari mashg'ulotlar ishtirokchilarining ko'pchiligiga nisbatan matematik vazifalarni bajarish uchun yangi va eski bilim va ko'nikmalar o'rtasidagi optimal nisbatni ta'minlash kerak.

Faqat eski bilim va ko'nikmalar bolalarning matematik vazifalarga bo'lgan qiziqishini uzoq vaqt davomida saqlab qolish uchun sharoit yaratadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu bo'limda turli darajadagi murakkablikdagi muammolar ko'rib chiqiladi, ularning yechimi o'quvchilarning matematik faoliyatning ba'zi umumiy shakllaridan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

ASOSIY QISM

Matematikaning sinf dan tashqari mashg'ulotlar jarayonida ma'lumdan noma'lumga o'tishni osonlashtirish uchun vizualizatsiyaning har xil turlaridan foydalanish foydali bo'ladi: to'liq mavzu vizualizatsiyasi, to'liq bo'lmagan ob'ektiv vizualizatsiya, ramziy va xotira tasvirlari. Ayniqsa, mohirlik bilan va o'z vaqtida bolalarning tasavvuridan foydalanish kerak. U yorqin, aqldan ancha kuchli.

Matematika va matematikaning o'zida sinf dan tashqari ishlarga doimiy qiziqish bu ishning har bir holatda emas, balki tizimli ravishda olib borilishi bilan tasdiqlanadi. Darslarning

o'zida bolalar tushunishi mumkin bo'lgan kichik savollar va topishmoqlar doimiy ravishda paydo bo'lishi kerak va o'quvchilarning faol fikrini uyg'otadigan muhit yaratilishi kerak. O'qituvchi har doim matematikaga bo'lgan qiziqishning kuchini ochib berishi mumkin. Bu o'quvchilarning matematik masalalarni yechish jarayonida, matematik masalalarni yechish bilan bog'liq turli vazifalarni bajarishda ko'rsatadigan qat'iyatlilikda namoyon bo'ladi.

Prezident maktablari, Xalqaro matematika maktabining ochilishi "...umumiy o'rta, o'rta maxsus ta'lim muassasalarida matematika fanlarini o'qitish sifatini oshirish, hududlarda matematika faniga ixtisoslashtirilgan maktablar faoliyatini rivojlantirish, yangi maktablarni tashkil etish, iqtidorli yoshlarni aniqlash, ularning matematika fani bo'yicha respublika va xalqaro fan olimpiadalarida muvaffaqiyatli ishtirok etishini hamda sovrinli o'rinlarni egallashini ta'minlash" kabilarda aynan matematika fani bo'yicha o'quvchilarning matematik qobiliyatlarini aniqlash nazarda tutilgan.

Umumta'lim maktablari uchun darslik va didaktik qo'llanmalarning aksariyatida o'quvchilarni ijodiy faoliyatga tayyorlashga va ularning tegishli matematik qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradigan vazifalar deyarli yo'q. O'quvchilarning matematik bilimlari ko'pincha rasmiy va talab qilinmaydigan bo'lib chiqadi, ko'pchilik o'quvchilar notanish muammolarni hal qilish yo'lini topishga oqilona yondashishni shakllantirmaydilar.

Shuning uchun matematika darslarida matematik faoliyatning umumiy shakllarini qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishda faolroq ishtirok etish kerak, masalan:

taniqli algoritmlar, formulalar, protseduralardan foydalanish;

-kodlash, o'zgartirish, talqin qilish;

-tasniflash va tizimlashtirish;

-asosli fikrlash;

-gipotezalarni ilgari surish va tekshirish, isbotlash va rad etish;

-algoritmlarni ishlab chiqish.

Tahlil va natijalar. O'quvchilar matematik qobiliyati yanada rivojlantirish matematikaga qiziqishini ortirish.

Xulosa va takliflar. 7-sinf o'quvchilarga matematikani o'rnini yaxshiroq anglatish va matematik masalarni qiynalmasligi uchun yanada takomillashtirish

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтидорли ёшларни аниқлаш ва юқори малакали кадрлар тайёрлашнинг узлуксиз тизimini ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида" ги ПҚ-4306-сон қарори. – Тошкент, 2019 йил 3 май.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Математика соҳасидаги таълим сифатини ошириш ва илмий-тадқиқотларни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги ПҚ-4708-сон қарори. – Тошкент, 2020 йил, 7 май.
3. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований: (Дидактический аспект). – М.: Педагогика, 1982. – 192 с.

-
4. Барышникова Е.Л. Особенности эмоциональных состояний креативных детей: Автореф. дисс. канд. психол. наук. – М., 1999. – 16 с.
 5. Анастаси А. Психологическое тестирование.-М.: 1982.-296 с.
 6. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды. В 2-х тт.М. Педагогика, 1980.-126 с.
 7. Аванесов В.О. Тесты в социологическом исследовании.- М. :Педагогика, 1982.-46с.
 8. Андреев В.И. Об оценке и развитии исследовательских способностей старшеклассников в обучении физики.-Казань:Изд-во Казанского унта, 1975.-159с.
 9. Атаханов Р. Психология развития математического мышления у школьников:Дис. ...док. психол. наук.-Душанбе :Изд-во Таджикского гос.ун-та, 1994.-3 65с.
 10. Айзенк Г. Проверьте свои способности.-Рига: Виеде, 1992.-57 с.
 11. Аъзамов А. Ёш математик комусий лугати—Тошкент: Комуслар бош тахририяти, 1991.-480 б.
 12. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии.-М.: Педагогика, 1989.-191 с.
 13. Биркгорф Г. Математика и психология.-М.: Советское радио, 1977.-96 с.